

DOMOVINA

Izjavi dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 3 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Čehi in vlada

Češki poslanci na Dunaju, t. j. Mladočehi in veleposestniki, so podali dve izjavi važnega državniskega pomena in velike praktične veljave, ker so jima pritrdile vse tri najvažnejše skupine v zastopstvu naroda češkega, a za temi skupi nami je ogromna večina ljudstva, tu so zastopane narodne sile iz najnižjih do najvišjih plasti.

V izjavi Mladočehov povdarjajo narodni zastopniki resnost položaja, da namreč ni upanja do parlamentarnega rešenja pogodbe z Ogrsko, ako se ne doseže, da se bo vlada mogla opirati na soglasno voljo zbornice. Čehi zahtevajo, naj se odpravi huda krivica, ki se jim je prigodila brez vzroka in vsem zakonom v kljub, da se namreč v državnih zakonih zagotovljena enakopravnost izvede tudi v notranji službi državnih uradov; ta enakopravnost jim je bila že enkrat podeljena, potem pa zopet odpravljena, zato je najvažnejša zahteva češke politike ta, da se storjena krivica popravi. Odlašanje z rešitvijo te najnujnejše zadeve nikakor ne bo de temeljito olajšalo položaja v državnem zboru, vendar je temeljito ozdravljenje razmer nujno in potrebno, ker pri razpravah o carinskem tarifu in o pogodbi mora vlada vedeti, bo li mogla računati na stvarno razpravo o njenih predlogih v zbornici.

Ako Čehi zahtevajo uvedbo češkega notranjega jezika in univerzo na Moravskem, to je v deželi, ki je po veliki večini češka, to ne more biti nevarno mirnemu delu v zbornici. Saj to so opravilene, v kulturnem razvoju vseh narodov utemeljene zahteve, ki so sicer v ponos in veselje vsacega v resnici naprednega narodnega zastopstva.

Čehi se bodo udeleževali pogajanj za odpravo političnih in parlamentarnih homatij, čeprav še niso odstranjene njim prizadete kri-

vice, govorili pa bodo odkrito o razmerah, ki se tičejo državnega zbora in njegovega položaja. Brez odstranjenja Čehom storjene krivice ne pridemo do trajnega miru, in odlaganje razgovorov o narodnih vprašanjih ne daje jamstva za boljšo bodočnost.

Štiri leta že čaka parlament na ozdravljenje. Gospodarske zahteve narodov niso bile v teh težkih štirih letih nič manj nujne, nego so v sedanjem trenutku, in koristi države so bile v največji nevarnosti takrat, ko so Nemci zaprečili rešenje pogodbenega provizorija v državnem zboru. Vendar niso bile nadloge in nevarnosti, v katerih se je nahajala država, močne dovolj, da bi bile ustavile obstrukcijo Nemcev.

A Čehi ne prezirajo gospodarske bede prebivalstva, zato so ponudili radi roko za poskus, da bi po skupnem gospodarskem delu došli tudi do zblizanja med narodi v političnem oziru.

S to izjavo se tudi češko plemstvo popolnoma strinja ter je v seji soglasno odobrilo skupno postopanje z narodnimi strankami češkimi. Češko plemstvo pa tudi zahteva, da morajo Nemci dati jamstvo, da se odpravijo zapreke, ki so na potu plodonosnemu delovanju državnega zbora.

Odgovornost na tem, ako ne pride do sporazumljenja in do rešitve za državo tako važnih vprašanj v državnem zboru, bodo morali nositi Nemci, ki sicer zahtevajo, da se v parlamentu napravi red, a v kljub temu ne opuste krivičnega postopanja nasproti pravičnim zahtevam naroda češkega.

Naše razmerje k Ogrski.

II.

Neobhodna potreba se kaže, da pride glede nove carinske in trgovinske zveze med obema

državnima polovicama do sporazumljenja; saj kjer se dve državi tako spopolnujeta, sta tako druga na drugo navezani kot te dve, tam bi bila njuna razločitev, zlasti pa še ob sedanjih razmerah svetovnega gospodarstva, naravnost zločin. Združeni tvorita še veliko in dosti samostojno gospodarsko ozemlje, ločeni pa bi padli in se ponižali do malih držav, s katerima se lahko vsakdo igra v gospodarskem življenju, in ki sta navezani na milost tujih držav. Ogrska sama zase bi ne imela niti več niti manj pomena kot Srbija ali Bolgarska; našim industrijskim izdelkom pa bi proti zmernim agrarnim carinam odprla Rusija svoje meje, in jasno je, da bi to ne bilo nam v škodo. Z ozirom na pretečo nevarnost Panamerike, ki bi zapovedovala tretjini sveta, z ozirom na spletke v evropski trgovinski politiki, je ločitev že itak majhnega skupnega carinskega ozemlja v dva neznatna dela naravnost nemogoča. Nemogoča je že radi lastnih koristi vsake državne polovice posebej. „Še nikdar se niso koristili Avstrije in Ogrske tako krile in strinjale kakor ta hip, še nikdar se ni njuna medsebojna vzajemnost skazala tako potrebno kot sedaj“, pravijo Ogrji sami, in njihov poljedelski minister k temu še pristavi, da mora Ogrska v obstoj avstrijskega tržišča polagati tem večjo važnost, čim bolj inozemstvo zapira svoje meje ogrskim poljskim pridelkom. Istotako so tudi interesi avstrijske državne polovice na obstoj ogrskega tržišča veliki, in zato se more reči po pravici, da je obstanek skupnega carinskega ozemlja eden največjih gospodarskih in političnih interesov monarhije.

A pri tem treba opomniti, da je za Avstrijsko kakor tudi za Ogrsko carinska zveza sprejemljiva le tedaj, ako na isti način zadovoljuje interese obeh, ter ni ednostranska in se ne ozira samo na eno državno polovico.

LISTEK.

V cerkvi Matere Božje.

Povest. Iz ruščine prevel Zaplaninec.

II. (Konec.)

Približal se je Božič. Ranega jutra sem že bila v cerkvi, klečala pred Materjo Božjo. Pred menoj je brlela moja voščenska, ležal odprt v usnje vezan stari molitvenik. Nisem ga mogla čitati — bila je latinščina, kakor knjiga, tako i voščenska sta bili odveč; no ne bodi njiju, jaz bi gotovo ne hodila tako rada v cerkev. Tako sem torej klečala ter molila glasno, kakor sem videla moliti edno starko.

In molila sem tako-le: „Mati Božja, reci malemu Jezusu, da mi prinese punčiko, lepo punčiko s črnimi kodri, v belem svilenem krilu! Imeti mora vleček ter zlato krono na glavi in beli pajčolan. Biti mora kraljica vseh punčik. Mati Božja, povej to svojemu Mladeniču, vse mu dobro razjasni.“

Napočil je Božič, prišla je zaželjena punčika, no le-ta ni bila taka, o kakršni sem sanjala: bila je v rožnati otroški obleki in klobuk je imela na belokodrastih laseh. Bila sem razočarana; toda nisem nehala zaupati v Mater Božjo.

Čas je ginil. Prvi solnčni soj me je našel pred altarjem. Nosila sem k nogam Matere Božje otroške svoje radosti, svoje male ogorčenosti, obračala k njej vse svoje neumne želje. „Mati Božja, naredi tako, da bi ne bilo dežja, da bi se peščena trdnjava, katero smo sezidali na dvorišču, ne razrušila. Prosim, daj da se bodo cvetlice razovele k materinemu godu. Naredi tako, da bi bilo moje vezenje lepo!“

III.

Z letom sem se zmordila, tudi moja molitev se je izpremenila.

Nekoč je mama prečula celo noč pri mojem vzglavju, plakala je in me poljubljala; „Očeta nekam dolgo ni“, je rekla, „počakati ga moram. No, ti spavaj, dete moje!“ Potem je postavila petrolejko v kot, in položila glavo na moje vzglavje. Veselila me je njena bližina, in zaspala sem, držeč v rokah njeno težko črno kito.

Zjutraj me je prebudilo silno zvonjenje. Mama je šla odpirat duri. Vrnila sta se z očetom. Obličje njegovo je bilo blede, pogled steklen. Opotekal se je, smejal se ter šalil; takega nisem nikoli videla. A ko ga je mama pogledala z nemo grajo, pričel se je srditi ter jo psovati z grdimi priimki. Tedaj se je mati razjokala, za njo — jaz. „Moli za svojega očeta“, je rekla, ko sem šla v cerkev. In molila sem dolgo in go-

reče. Mati Božja je gledala name, in v njenih krotkih očeh sem čutila sočutje. „Pomorem ti, bodi mirna!“ je govoril njen pogled. Ali ona ni pomagala. Postajalo je vedno hujše ter hujše. Mama je jokala po dnevu in po noči, oče se je kregal in naju tepel.

Spet sem prosila Mater Božjo: „Izpreobrne mojega očeta, vrni pokoj moji materi!“ Solnčni žarek je pokukal skozi poslikano okno, — prvi pozdrav mladega dneva; v rožnati svetlobi je zasijalo lice Matere Božje. Videti je bilo, da se mi natihome smehlja. Upanje je napolnilo mojo dušo. Šla sem domov potolažena. . . Ali Mati Božja ni pomagala.

In v duševni zmedenosti sem jej obetala zlati svoj zavrati križec; ali tudi to ni pomagalo. Toda upala sem vendar, in ni minilo dneva, da ne bi prosila pri njenih nogah.

A ona le ni pomagala. . . Mi smo ubožali, vse so nam vzeli, celo zlati moj križec, predno sem ga utegnili žrtvovati Mariji.

Nastal je dan, ko naju je oče zapustil.

Naše srečno, bogato življenje je preminilo kot sen. Zdajci je okoli naju bila revščina, mračna, strašna. . .

Draga mamica jo je skušala zakriti pred menoj. Po cele dneve, po cele noči je težko delala za košček kruha. Moje mlado srce je

Poglejmo, kake posledice bi imela razdelitev carinskega ozemlja za Ogrsko! Tri četrtine ogrskega izvoza gré na Avstrijsko, edna četrtina v inozemstvo in od tega približno polovica v Nemčijo. Izvoz k nam obseja po večini iz žita, živine, živalskih izdelkov, lesa, oglja, kratko iz proizvodov poljedelstva in gospodarstva, in prav takšen je izvoz v Nemčijo.

Kaj bi torej Ogrska storila, ako v slučaju pretirane carinske in trgovinske zveze zapremo avstrijske meje njenemu uvozu, kam bi se obrnila s svojimi pridelki? Balkanske dežele in Rusija jih ne morejo sprejeti, ker jih imajo same dovolj, prav tako ne Italija ali pa vsaj pičel del izvoz v Nemčijo pa bi ji lahko s visokimi voznimi tarifi ali celo prevoznimi carinami zaprli; v Anglijo, Francijo itd. bi mogla izvažati le z veliko izgubo vsled prekomorske konkurence. Kratkotrajno Ogrska je brez Avstrije, kamor izvažajo svoje pridelke, izgubljena, preostanek svojih izdelkov bi mogla le po malem razpečati, ostanek pa bi ostal v deželi ali pa bi bila prisiljena prodati ga v lastno izgubo. In kar je pri tem najhujše, — Ogrska se ne more tej nevarnosti izogniti niti s trgovinskimi pogodbami, po katerih bi z drugimi državami zamenjala carinske pogodnosti za obojestranski izvoz Balkanske države, Rusija in Italija niso zato, tudi Francija ne, ki po svoji carinski politiki izvažajo iz Nemčije; prav tako ni z Anglijo nič, pot v Švico in Nemčijo pa ji za delamo mi z visokimi tarifi in prevoznimi carinami popolnoma. Posledice tega pa si je lahko misliti.

Nedvomno je seveda tudi, da bi takšna carinska in trgovska vojna z Ogrsko bila tudi za nas škodljiva, vendar pa ne pogubonosna, ker statistika kaže, da je izvoz naših obrtnih izdelkov v inozemstvo večji kakor pa na Ogrsko. Istotako pa je nedvomno, da bi Rusija proti znižanju naših poljedeljskih carin znižala tudi svoje industrijske carine; vsekakor bi pri nas ne nastal takšen polom kakor na Ogrskem. In ako se slednjič ozremo še na to, da stoji Ogrska dandanes ob začetku onega razvoja, ki je pri nas že davno na dnevnem redu, namreč ob začetku narodnostnih prepričkov, moremo pač z lahko vestjo trditi, da se nam ni bati ogrskih groženj, ker smo v Avstriji na boljšem kakor pa so Ogrji.

Nikakor pa ne mislimo s tem reči, da bi bilo prav posnemati Ogrsko in zlorabljati našo gospodarsko premoč, kakor so to storili Ogrji, ko so našo politično onemoglost izrabljali v svoje sebične namene. Mi hočemo podpirati koristi obeh državnih polovic, in zahtevamo zato pravično nagodbo. Kakor se zahteva in priznava za novi carinski tarif pravično varstvo industrije in poljedelstva, prav tako treba na drugih poljih državnega gospodarstva varovati v obeh državnih polovicah na isti način industrijo in poljedelstvo. Oba dela morata priti žrtve, a nobena se ne sme pogubiti.

napolnjevalo nedopovedljivo trpljenje. Šla sem k Mariji in molila, molila ter plakala. Beračica je spala poleg mene; zunaj je bilo mračno kot v moji duši, poslikano okno je bilo motno. Kip Marijin je bil mračen in molčeč.

IV.

Dovršila sem šolo in hotela postati učiteljica, da bi pomagala mamici. Raditega sem morala napraviti sprejemno skušnjo.

Iznova sem molila: „Pomagaj mi, Devica!“ in obljubila sem ji voščenko. Marija mi je pomagala, in postavila sem pred njo mnogo sveč in plamteče sem jo zahvaljevala. Sedaj sem zvedela mnogo novega, čitala in premišljevala prečitano in množino reči, ki so me zanimala. Zdaj k temu zdaj k onemu sem se obračala z resnimi vprašanji, no, moji dvomi se niso nikdar docela razjasnili. Po cele ure sem prebila na svojem omiljenem prostorčku v cerkvi in mislila — mislila.

Krotko je zrla Marija na ubogo revno bitje zraven njenih nog. Sedela sem, objemši z rokama kolena, in se udajala svojim motnim domišljijam. Mene se je polastilo koprnenje po življenju, sreči, teženje k svetlobi, solncu. Vse moje bitje je težilo po svobodi, in prosila sem za njo, in iznova je bila moja molitev plamteča ter zaupljiva.

No, zaželjena rešitev se ni javila; ni se mi dala draga svoboda. Zaman sem upala, zastonj

Avstrija bo sprejela pravično nagodbo, to je takšno, po kateri bode imela tržišče svojih obrtnih izdelkov v Ogrski zagotovljeno da ne bode po raznih določbah njen izvoz zabranjen, in ne bodo avstrijski trgovci obteženi s tako velikimi davki kakor dozdaj. Ta bodisi javna, bodisi tajna vojna, katero vodi zdaj Ogrska zoper Avstrijo, se mora končati, ker nasprotuje pogodbi med obema polovicama in vzbuja nezadovoljstvo, kakršno bi ne smelo obstojati med državama, ki sta politično in gospodarski druga na drugo navezani.

Celjske in štajarske novice.

(Osebnost.) V sedmi činovni razred sta pomaknjena tukajšnja gg. profesorja Anton Kosi in Matej Subač.

(Za slovensko vseučilišče v Ljubljani) sklenili so vložiti petico „Čitalnica celjska“ vsled sklepa občnega zbora od dne 22. t. m., in občina „Okolica celjska“ vsled sklepa občinskega odbora od 24. t. m. — Ednako petico sklenil je bil tudi okrajni odbor celjski pri seji dne 15. t. m.

(„Delavsko podporno društvo v Celju“) je sklenilo v seji dne 23. t. m. za slovensko vseučilišče v Ljubljani sledečo resolucijo ter jo poslalo akademskemu društvu „Triglav“ v Gradcu: „Delavsko podporno društvo v Celju“ uvažuje velik pomen slovenskega vseučilišča, na katerem se bodo vzgajale tudi moči, ki se bodo posvetile socialnemu vprašanju; zato se podpisano društvo tudi pridruži vsem drugim društvom in korporacijam z opravičeno prošnjo: Visoki državni zbor naj sklene, da se ustanovi v najkrajšem času za povzdigo in pospeševanje kulture slovenskega naroda v Ljubljani slovensko vseučilišče.“

(„Celjska narodna godba“) igra v nedeljo, dne 1. decembra t. l. pri predstavah „Ob vrbskem jezeru“ in „Gospod nadzornik“ jako pomnožena, ker bodo, kakor lansko leto, tudi letos nekateri gospodje iz posebne prijaznosti pri obeh predstavah prostovoljno sodelovali, in bo godba tako pri vseh instrumentih popolna. Vsled tega, in ker je čas za predstavo jako ugoden ter nastopa v teh igrah obe celjski najboljši gospodični igralki in se bo ena posebno pri petju, druga pa pri igri, kakor navadno gotovo tudi letos pri tem odlikovala, nadjeti se je posebnega užitka in mnogobrojnega obiska.

(Popravek.) Oni kanal pri Savinjski železnici, o katerem smo zadnjič poročali, da zavira silno odtok vode in provzročuje povodnji je v vasi Lava pri Celju. Ta kanal je železniško ministrstvo na pritožbo okolice celjske zaukazalo razširiti od 0'60 m do 10 metrov.

(Mostič črez Voglajno.) Že predzadnja povodenj je podrla mostič za pešce, ki gre iz Gaberjev od cinkove in kemične tovarne proti Teharju, ter se ta mostič, ki je silno potreben

posebno za delavce, ki v teh tovarnah delajo, na prejšnjem mestu ne sme na novo postaviti, dokler ni Voglajna regulirana. Ker pa potreba sili, da se mostič čim preje popravi, namerava se takov mostič, ki pa bo železen, pritrditi na železniški most. Južna železnica je baje tej nameri pritrdila. — Želeti je, da se ta mostič kmalu napravi.

(Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj) zboruje dne 1. dec. t. l. ob pol 11. uri dopoldne v deški okoliški šoli v Celju. Spored: 1. Petje, („Sirota“: Mohorjeva pesmarica, II. del, št. 11) 2. Zapisnik. 3. Društvene zadeve in nasveti. 4. Slovensko vseučilišče in njegova korist za slov. učiteljstvo in za slov. ljudsko šolstvo. 5. Iz šolske prakse. K obilni udeležbi vljudno vabi Armin Gradišnik, tč. predsednik.

(Telefon v Celju.) Občinski svet celjski je dal na znanje, da se ima telefonska postaja v Celju otvoriti še to leto, ker je trgovsko ministrstvo že dalo potrebno dovoljenje.

(Gledališka predstava v „Nar. domu“.) V nedeljo uprizori v našem Taljinem hramu „Celjsko pevsko društvo“ svojo drugo letošnjo predstavo. Vrle gospodične in gospodje diletantje so se to pot prav posebno potrudili, da ponudijo slavnemu občinstvu izreden umetniški užitek. Igrala se bode veseligr „Gospod nadzornik“, ki obiluje komičnih in nad vse šaljivih prizorov, ki bodo zlasti še vsled finega predstavljanja našega priljubljenega komika izvabili marsikomu prirčen smeh. Spevoigra „Ob Vrbskem jezeru“ se je že enkrat pela na našem odru in to ob splošnem odobravanju; to muzikalno res lepo delo je letos v novo naštudirano, in so uloge v takšnih rokah, da smemo z lahkim srcem trditi, da bode vspeh še večji od predani. Prepričani smo, da najde v nedeljo vsakdo v „Narodnem domu“ najlepšo zabavo, in menimo, da nam ni treba še posebej apelirati na rodoljubje in požrtvovalnost slovenskih krogov Celja ter bližnje in daljne okolice. Lepa umetnost naj nas v nedeljo združi, ko bodeta muzi petja in drame čarali poslušalce z mamečimi glasovi, da nas bode velika in lepa družina, predstavljajoča celjsko slovenstvo. Opozarjamo, da je začetek točno ob sedmi uri; naj bode torej slavno občinstvo točno, da bo mogoče ob pravem času pričeti s predstavo.

(Kako se držijo Nemci gesla „Svoji k svojim“.) Pred nekaj dnevi šle ste dve gospe po Kolodvorski ulici. Ko pridete do trgovine gosp. Dragotina Hribarja, hoče ena teh v prodajalno vstopiti. Ali hitro jo pokliče druga, rekoč: Kaj pa misliš, to je „slovenska trgovina“! In ona gospa obrnila se je hitro v stran in šla na nasprotno stran k Nemcu Raschu kupovat. Tako delajo Nemci. Kako pa delajo Slovenci? — Tako, da je žalostno!

(Imenovanje članov komisije za dohodninski davek.) C. kr. finančno deželno ravna-

prosila. Otožno, pokojno je zrl name kip Matere Božje, in videti je bilo, da me je spodbujal.

Vračala sem se k svojim vsakdanjim dolžnostim, odganjala od sebe pregrešne želje in spet sem molila tiho, žalostno, nezaupljivo. Čas je tekkel in zarja slehernega dneva me je našla v mojem tihem cerkvenem kotiču. Marija je kakor poprej poznala vse moje misli in prestopke ter je potrpežljivo poslušala moje prošnje.

V.

Bila je pomlad. O, blaženi čas! Solzeč sem upogibala pred Marijo svoji kolena, hkratu se jokala in smejala, bledela in rudela. Našla nisem besed, da bi izrazila svojo srečo; z rokama sem zakrivala rujno lice, in goreče solze so mi curele izpod prstov. Precej časa je minilo, predno sem mogla, prepolna sreče, zaupati Mariji Devici svojo tajnost, napolnjujočo sedaj vse moje življenje. To je bila ljubezen — prva ljubezen.

Soha Matere Božje je bila polna neizrecne prelesti; pestri solčni prameni so veselo migljali po temnem tlaku. Komaj dotikajoč se zemlje, kot na krilih, hodila sem zdaj iz cerkve in zopet prihajala, češče nego navadno. Kajpada, le Matere Božji sem smela zaupati svojo — nedolžno srečo.

Niti edni duši ne bi odkrila svoje sladke tajne; samo Marija jo je smela vedeti. K nje

sem privedla neke pomladne nedelje jutro svojega ljubeza. Roko ob roki sva jo prosila, da bi blagoslovila najino ljubezen. Na meni je bilo belo krilo in rože na klobuku. Dolgo sva klečala, zdaj šepetajoč besede ljubezni, zdaj se nemo udajajoč čustvu, ki je napolnjevalo najini srci.

Od Marije je izhajala in ogrinjala naju lesketajoča svetloba. Meni se je dozdevalo, kakor da bi Ona, Brezmadežna, razprostirala nad nama roki, blagoslovljajoč naju ter najino ljubezen. Velikokrat sem še prihajala k njej z radostjo v srcu, z besedami ljubezni na ustih. Sleherno nedeljo jutro sva prišla skupno. Odkritosrčno sem razodevala Mariji vse svoje radosti in žalosti, — vse, kar daje ljubezen — — —

Toda nastalo je jutro, ko sem v divjem obupu padla na obraz pred Marijo ter tako ležala nepremična, blede kot smrt. Ne pomnim, koliko časa sem ležala, sloneč z licem na hladnem tlaku, misleč, da umiram. Kako je mogla zemlja prenesti tako gorjé, preboleti je človeško srce, da ni razpočilo!

Svetloba mojega življenja je ugasnila, sreče je bilo konec. Oni, katerega sem ljubila najbolj na svetu, me je zapustil.

Otrpnivša od gorja, nisem več našla besed, niti solz, niti molitev; smeh in solze so mi po-

teljstvo v Gradcu je imenovalo članom komisije celjske za dohodninski davek do konca leta 1905, in sicer za III. razred mesta Celje; Jos. Pallosa; za IV. razred Tom. Fürstbauerja in Ot. Horwatha njegovim namestnikom; za III. razred celjskega okrožja Ot. Horwatha; za IV. razred celjskega okrožja Jož Drolca iz Laškega in Jož Lenko-ta iz Št. Petra v Savinjski dolini. Vsi ti so pristaši nemške stranke ter se torej pri izbiranju članov te komisije na slovensko prebivalstvo Celja in okolice ni prav nič oziralo. Naši poslanci imajo zopet gradiva za novo pritožbo in nov dokaz, da se z nami res skrajno netaktno postopa.

(Porotno zasedanje v Celju) se prične v ponedeljek dne 2. decembra t. l. Do obravnave pridejo sledeči slučajji: V ponedeljek dne 2. dec. Jožef Jelen zaradi ponarejanja denarja, Alojz Košar radi tatvine in požiga, Franc Novak radi poskušene umora; v torek: Ivana Štabotnik in Jož Šeker radi tatvine in detomora; v sredo: Martin Balič radi uboja; v četrtek: Gašpar Bračun radi posilstva, Jož Batič radi težke telesne poškodbe, Fr. Volčajnšek radi posilstva; v petek: Jož pl. Ilišič radi poverjenja, Jurij Zmerzlak radi uboja; v soboto: urednik Ante Beg — tiskovna pravda — radi razžaljenja časti.

(Štajarski deželni šolski svet) je pravemu učitelju dr. L. Poljancu, na gimnaziji v Mariboru, priznal profesorski naslov.

(Umrli je) dne 23. t. m. v Gradcu v bolnišnici č. g. župnik Herman Kapus. Rojen je bil leta 1859, služboval je nazadnje kot župnik v Razborju. R. i. p.

(Zahtevo za slovensko vsenčlivišče v Ljubljani) odposlala sta na merodajno mesto občinski zastop tebarski in „Kat. slov. politično društvo v Teharjih“. Občinski zastopi in razna narodna društva, storite skoraj tudi to svoje!

(Iz Laškega.) Kakor po drugih spodnještajarskih nemčurskih gnezdih, tako tudi pri nas nismo brez glasovitih heil kričočev in prepečev. Zlasti iz ednega tukajšnjih „hotelov“ se čisto ponavlja divje razgrajanje, in izdajalska pesem „Die Wacht am Rhein“ prihaja skozi odprta okna in se razlega po trgu. Hotelir sam ima za to pesem prav ubrano „štimco“ in rad pomaga pijanem kričačem, kadar na ta način rešujejo domovino. Opozarjamo vse Slovence iz trga in okolice, naj si take gostilne dobro zapomnijo, kjer se žali dan na dan naš narodni in tudi dinastični čut, da se jih bodo vedeli izogibati.

(Most čez Savo.) Štajarski deželni zbor je sklenil, da se zgradi pri Brežicah most čez Savo. V ta namen je dežela obljubila 100.000 kron, isto občina Brežice. Naši poslanci na Dunaju

pa so vložili predlog, naj tudi vlada dovoli 100.000 kron, in to vsoto že l. 1902 izplača.

(Na Bizeljskem) se je pridelalo letos obilo sladke kapljice, in se naši kupci opozarjajo na to, ako hočejo dobiti dobrega vina. Kakor znano, je „bizeljskan“ edno najbolj slovečih slovenskih vin; prodaja se od 17 do 25 kr. liter.

(Slov. Gradeo) Zavednost slovenskih mož zmagala je pri volitvah dne 25. t. m. v veleposestvu z večino osem glasov. Okrajni zastop slovenjegraški, kakor tudi okr. hranilnica ostané v slovenskih rokah.

(Poplava.) Veliko škodo je povzročila ob zadnji povodnji tudi reka Sotla, ki je izstopila na več mestih in poplavlila njive z ozimino. Deželnemu odboru seveda to ni nič mari, sicer ne bi odlašal od leta do leta z regulacijo te reke.

(Čitalnica v Konjicah) priredi dne 5. decembra t. l. ob 7. uri zvečer v lastnih prostorih Miklavžev večer. Vsi p. n. starši se prošijo, da oddajo darila, otrokom namenjena, z napisanim imenom; vsaj en dan poprej v čitalnico. Pričakuje se, da se udje prav mnogoštevilno tega večera udeležje.

(Učiteljsko društvo za ptujski okraj) zboruje v četrtek, dne 5. grudnia 1901 ob pol 11. uri dopoldne v okoliški šoli ptujski s sledečim sporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Društvene zadeve. 4. „Darvinizem in vzgoja“ (predavanje preloženo od zadnjega zborovanja). 5. Slučajnosti. K prav obilni udeležbi vljudo vabi odbor.

(Iz Ptuj.) Urednik „Pettauer Zeitung“, sloviti Kalchberg se je zameril našim german-skim velikašem, v prvi vrsti peku-Ornigu, zato ga ne marajo več v svoji sredi in so mu vzeli uredniško službo. Ptujski očanci so menili, da bo de Kalchberg toliko prijazen in pokazal Ptuj pete, a on jim noče ustreči. Z dnem 1. dec. t. l. namerava ustanoviti nov list „Deutsches Wochenblatt für Untersteiermark“, in tega se zdaj naš pek in župan strašno boji, ker bi se utegnili zgoditi, da bi se Kalchberg, ki je vseh muh poln, maščeval nad njim in njegovo gardo ter povedal vsem skupaj kakšno robato. Poznane so mu dobro vse njihove tajnosti in slabosti, zato je njihov strah upravičen.

(Himen.) Poročil se je dne 24. t. m. gosp. Adolf Rosina, učitelj okoliške šole ormoške, z gospodično Ano Schönwetter, narodno učiteljico ženskih ročnih del ravno tam. Častitamo! — Dne 27. t. m. se je poročil v Središču gospod Ivan Mikl, o. kr. računski oficijal c. kr. poštnega ravnateljstva v Gradcu, z gđ. Marijo Kočevar iz vrlo narodne obitelji.

(Gasilno društvo v Stroški vasi in Prištavi pri Ljutomeru) zahvaljuje se najtopleje vsem darovalcem prispevkov in daril, kakor

tudi vsem obiskovalcem zadnje tombole. Obzaluje pa, da se druga gasilna društva niso udeležila, kar bi zahteval slovenski ponos.

(Smrtna obsodba.) Pred porotnim sodiščem v Mariboru se je vršila dva dni trajajoča obravnava proti 73letnemu Jerneju Letniku iz Žitanc in njegovi hčeri, 38 letni Antoniji Letnik. Dne 2. septembra lansko leto je namreč Jernej Letnik z železnimi vilami vdaril moža svoje hčere, 62 letnega Deutschmana, petkrat po glavi, potem pa šel po sekuro in ga tudi večkrat z vso močjo sekal po glavi, in slednjič ga še z nekim težkim lesom bli tako dolgo, dokler ni Deutschmann izdihnil. Truplo so dobili zakopano v gnojišču. 73letni Jernej Letnik je bil obsojen k smrti na vešalah, — to je v tem zasedanju že tretja smrtna obsodba pred mariborskim porotnim sodiščem, — Antonija Letnik pa je bila spoznana nekrivo. — V ponedeljek je bil 35letni posestnik Jakob Dobsa v Središču obsojen na štiri leta ječe, ker je svojo staro taščo s krampom ubil; njegov hlapec pa na štiri mesece ječe, ker je pomagal svojemu gošpodarju vreči truplo v Dravo.

(Stavka.) 32 mlinarjev pri g. Scherbaumu v Mariboru je začelo v ponedeljek štrajkati, ker se gospodarji niso ozirali na njihove zahteve.

(Nestrpnost nemških porotnikov.) Pri porotni obravnavi proti J. Dobsu v Mariboru je zagovornik g. dr. Pipuš imel slovenski zagovor. Porotniki so takoj, ko so začeli slovenski govor, začeli delati nemir in protestirati proti temu. Porotnik Fürst iz Ptuj pa je vstal in dejal, da zagovornika ne razume, naj tedaj govori nemški. G. dr. Pipuš je vkljub temu nadaljeval s slovenskim zagovorom. To bi bila pač skrajna nepravilnost, da bi pri obravnavaх proti slovenskim zatožencem se ne smelo slovenski govoriti; po kazala se je tudi vnovič dejanski potreba, da se pri izrebanju porotnikov postopa pravično in se jemlje ozir na ogromno večino slovenskega prebivalstva v mariborskem okraju.

(Štajarski trgovci) so ustanovili svojo deželno zvezo, ki je imela svoj prvi shod v nedeljo v Gradcu.

(Občinske volitve v Gradcu) za II. volilni razred so se vršile v torek; izvoljeni so bili vsi nemški nacionalci.

(III. redni občni zbor akad. teh. društva „Triglav“ v Gradcu) bo v soboto, dne 30. listopada 1901 v društvenih prostorih ob 8. uri zvečer s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva „Slovenija“. 3. Odborovo poročilo. 4. Poročilo revizorjev. 5. Proračun. 6. Slučajnosti.

(Ustrelil se je) v Gradcu ravnatelj eskomptne banke Siess.

stale tuje, molče sem prenašala muko. Samo sveti Mučenici sem razkrivala svojo ranjeno dušo.

VI.

Polagoma sem se naučila odpuščati in pozabljati; živela sem zgolj za mater in zase. Dve osamelci, smrtno ranjeni srci sta se tesno spojili edno z drugim.

Redkeje sem odslej zahajala v svoj cerkveni kotič. Spomini so precej rezko zbužali ondi staro bolest.

Že davno sva se preselili iz sredine mesta v daljno, tiho predmestje. Moja mama, edino bitje, na koje sem bila še navezana, je silno obolela; prihajalo ji je vedno hujše in hujše. Že dolgo je hirala, no, prenašala je svoje trpljenje nemo dotlej, dokler je bolezen ni zlomila.

Jaz nisem šla od nje niti za korak. Neko dolgo noč, ko sem bdela pri bolnici — noč, polno muk in obupa, spomnila sem se na svojo staro, polpozabljeno pribežališče. V jutro sem hitela v cerkev in iznova sem pokleknila pred Marijo.

„O, ne iztrgaj mi poslednjega, kar mi je ostalo na zemlji, ne vzemi mi matere! Podari ji zopet srečo ter pokoj, daruj ji življenje!“

Molila sem strastno, kakor še nikoli; moja duša se je izlila v nekakem nečloveškem sunku. Molitev mi je vdihnila upanje, in potešena, ve sela sem se vrniti v naš tihi dom, k posteli matere. — Joj! Našla sem jo umirajočo. Še nekaj minut, in njeni otrpli roki, oviti okrog mojega vratu, sta se mrzlično iztegnili ter onemoglo padli na blazino.

Izdihnila je.

Jesenskega oblačnega dne sem spremila mater na prostor njenega večnega počitka. Vso noč potem nisem zatisnila očesa, hodeč po osamelih sobah, dokler se ni zdanilo.

Tedaj mi je samota postala neznočna. Pohitela sem na ulico in krenila v mesto. Obdal me je vlažen hlad jesenskega jutra. Mlačno-siva megla je zagrinjala cerkvene stolpe.

Kakor v sanjah sem šla uprav po isti cesti, po kateri sem tako često hodila kot otrok, — mimo grške cerke, mimo nadškofove palače, čez galerijo s podobami pozlatarja.

In glej, pred cerkvijo sem. Kakor dva orjaka, dvigata se k nebu iz megle nje gotična stolpa. Razlegnilo se je in zamrlo v zraku pet udarcev po zvonu, in začelo je vabiti k rani maši, razlegajoč se daleč nad mestom. Cerkevna vrata so se otvorila.

Vstopila sem prva in pohitela na obično mesto. Brez misli, brez čustva, z občutkom ne, kake čudne puščobe v duši, sem se naslonila v kot ter zrla kvišku v polumrak visokega svoda, kateri se mi je dozdeval kot sprednje duri neskončnosti.

Skozi škripajoče duri so neprestano prihajali ljudje. Drobni korakov so hitele stare žene na svoje prostore, branjevke, starci in dninarji.

Daleč pred menoj v polumraku, kamor ni segel moj pogled, je mašnik služil sveto daritev. Nejasne besede so prihajale do mojega ušesa, zlivajoč se v negotovo šumljanje. Sveto opravilo

so je končalo; ozrla sem se kvišku, na okna, in zazrla davno znane podobe: kralja Davida z harfo, Samaritanko pri vodnjaku Jakoba, učence Gospodove na potu v Emava.

Kot dete sem napenjala vso svojo duhovitost, da bi uganila njih pomen; sedaj sem ga pa poznala.

Polagoma je postajalo bolj svetlo. Mogla sem videti podobo pod križem stoječe Matere Božje. Česa mi pač ni govorila ta podoba! Vse, karkoli življenje prinese človeku, radost in gorje, nade in pravare, — vse to je ona občutila kot jaz, vse je pretrpelo njeno žalostno srce. „O ozri se name, Marija, bodi milostljiva oni, ki je izgu bila vse, kar je ljubila!“

Čustvo nedopovedljivega miru me je navdalo; solze olajšanja so se mi vile curkoma. „Tudi ti si trpela, o Preblaga, tudi tvoje srce je krvavelo kot moje! Usliši me, žalostna Mati! Živela sem in ljubila; malo sreče mi je bilo odmerjeno, pač pa veliko gorja. Pred menoj so šla leta mladosti, ali jaz sem utrjena; ne pripusti k meni življenja, nobeden človek naj mi ne bode več mil in drag. Jaz hočem samote in pokoja! Mir podari moji bolni duši, Carica miru!“

In iznova se ljubeznivo ozira name Mati Božja, kakor da bi mi hotela obetati uslišati moje prošnje.

(Slovenski visokošolci v Gradcu) so imeli v soboto shod, na katerem so sklenili ednoglasno naslednjo resolucijo: Skrajno vznemirjeni vsled časnih poročil, da se namerava naša zadeva glede ustanovitve slovenske univerze zopet pokopati, pozivljajo zbrani slovenski visokošolci graški svoje poslance, naj ne odnehajo od javnega razpravljanja vseučiliške zadeve, dokler vlada ne da popolnih garancij za končno ugodno rešitev tega perečega vprašanja.

Gibanje za slovensko vseučilišče v Ljubljani.*

III.

Učiteljsko ljudsko šole v Št. Lenartu nad Laškim trgom je vložilo na državni zbor po državnem poslancu g. vitezju Berksu sledečo prošnjo:

Visoki državni zbor na Dunaju!

Prespoštljivo podpisano učiteljsko ljudsko šole v Št. Lenartu nad Laškim trgom prosi udano, visoki državni zbor na Dunaju blagovoli skleniti ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani, ter podpira svojo prošnjo s sledečimi predlogi:

1. Ljudsko šolsko učiteljsko je pionir narodove kulture, ono tudi stremi in hrepeni za višjo akademično izobrazbo, dobro vedo, čim višja je naobrazenost učitelstva, tem večja po stane tudi narodova kultura.

2. Slovensko ljudsko šolsko učiteljsko, bodisi učiteljica ali učitelj, je vsled svoje izobrazbe opravičeno se dati na vseučilišču upisati kot izvanredni slušatelj, vsled te opravičenosti postane tudi ono kompetentno prositi za ustanovitev slovenskega vseučilišča, kakor so prosili zanj redni slovenski slušatelji vseučilišč v Gradcu, na Dunaju in v Pragi. Nemških vseučilišč slovensko učiteljsko ne more obiskovati, ker ondi ne najde enakopravnosti.

3. Z ustanovitvijo slovenskega vseučilišča v Ljubljani bi se brez dvoma okoristilo naše ljudsko šolsko učiteljsko ne samo s tem, da bi lahko obiskovalo kot izvanredni slušatelj predavanja, temveč tudi s tem, da bi iz njega izšli slovensko akademično izobraženi profesorji za c. kr. učiteljska, v katerih se vzgojuje naraščaj slovenskega učiteljskega.

4. Z ustanovitvijo slovenskega vseučilišča v Ljubljani in dosledno z višjo naobrazbo učiteljskega bi se v obče povzdignilo slovensko ljudsko šolstvo, kar zamore narodu in državi le koristiti. Le v izobrazenosti in v delu tiči blagor narodov in države! Država, ki ne skrbi zadostno za izobrazbo svojih narodov, ovira sama sebe v svojem kulturnem razvoju in se ne more povzpeti do pravega miru in blagostanja.

Učiteljsko ljudsko šole v Št. Lenartu nad Laškim trgom, dne 17. listopada 1901.

Radoslav Knaflič, Antonija Kračmanova,
nadučitelj. učiteljica.

IV.

Javna prošnja do slavnega predsedništva učiteljskega društva za celjski in laški okraj. Ker ni mogoče sklicati takoj zborovanja društva, da bi se v njem razpravljala vseučiliščna zadeva, prosim udano kot ud društva, naj blagovoli slavno predsedništvo uложiti na državni zbor prošnjo za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani in sicer na podlagi § 1. društvenih pravil, ki obsega določbo „pospeševanje ljudsko šolskih in učiteljskih interesov sploh“. Vsled te določbe je celó dolžnost društva, poskušati pospeševati naše splošne ljudsko šolske in učiteljske interese v obliki prošnje za slovensko vseučilišče. Razlogi so naštet v ednaki prošnji učiteljskega tukajšnje šole.

Št. Lenart nad Laškim trgom 17. listopada 1901.

Radoslav Knaflič,
nadučitelj.

Javna prošnja do slavnega predsedništva „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Ljubljani.

V točki c § 1. Zavezinih pravil je utemeljena dolžnost „Zaveze“ težiti za vsem, kar zamore slovensko šolstvo povzdigniti. Z ozirom na to si dovoljujem kot „Zavezin“ ud javno

* Ta članek nam je bil poslan za št. 92, a se je moral zaradi preobširnosti preložiti za to številko.

prositi, slavno predsedništvo blagovoli v imenu vseh učiteljskih društev uложiti na državni zbor prošnjo za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani približno po razlogih, ki so naštet v ednaki prošnji tukajšnje učiteljske.

Št. Lenart nad Laškim trgom 17. listopada 1901.

Radoslav Knaflič,
nadučitelj.

V.

Tudi naše vis. častito duhovništvo je poklicano vlagati prošnje za slovensko vseučilišče v Ljubljani, kajti tudi ono je opravičeno se dati upisati za izvanredne slušatelje kakor učiteljsko, bogoslovna fakulteta na vseučilišču pa spada naravnost v področje duhovniške znanosti, in jo obiskujejo duhovniki, dovršivši bogoslovne studije.

Prosimo torej častito učiteljsko, vis. čast. duhovništvo, slavne občinske svete, učiteljska, bralna, politična in druga društva, slav. okrajne zastope, krajne in okrajne šolske svete, naj blagovoli kolikor mogoče v najkrajšem času vložiti prošnje za ustanovitev slovenskega vseučilišča, da bodo lahko naši državni poslanci z vspehom opozorili vlado na tisoče naših prošenj ter torej dali svoji zahtevi podlago resnične narodove želje. Opozorjamo še na to, da se morajo prošnje na c. kr. vlado kolekovati s kolekom po 1 K, prošnje na državni zbor pa so koleka proste.

Vsaka naša korporacija, ki je kompetentna za to prošnjo, naj stori svojo dolžnost, s tem pokazemo sosednjim narodom, državnemu zboru in vladi, da imamo razum in smisel za svojo prosvetljenost in kulturo. Kdor se bode izgovarjal: „Brez mene ali brez nas bodo že opravili!“ spada kot mrtva duša v temo narodovega robstva!

Druge slovenske novice.

(Ljubljansko meščanstvo) priredi v nedeljo dne 1. decembra t. l. ob polu 11. uri dopoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“ velik javen shod, na katerem hoče krepko zahtevati ustanovitve slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Gotovo je, da bo ta shod največjega pomena za celo Slovenijo, in zato apelujemo na narodno zavest cenjenih svojih čitateljev, da pokažejo tudi oni na ta ali oni način, kako živo čutijo potrebo po slovenskem vseučilišču ter da ta shod ljubljanskega meščanstva pozdravijo ter dajo tako duška prepričanju svojemu!

(Za slovensko vseučilišče v Ljubljani.) Slovenski akademiki v Budimpešti so poslali „Sloveniji“ na Dunaj spomenico s podpisi, v kateri naznanjajo, da so s totranskimi Slovani solidarni. — V ponedeljek se vrši v Pragi velik shod za vseučilišče v Ljubljani in za vseučilišče na Moravskem. Govoril bo poslanec dr. Herold.

(Predor skozi Karavanke.) Iz Jesenic na Gorenjskem prihajajo o razmerah pri kopanju predora vedno nove pritožbe zoper židovske podjetnike, ki ob vsaki priliki zapostavljajo ondotno prebivalstvo. Voznike so poklicali iz Galicije, ki so seveda sami židje, slovenske delavce in kmete pa odirajo, kolikor le morejo. Pri odkupovanju zemljišč se plačujejo njive po 1 gld. 10 kr 1 kvadratni seženj. Bliznje polje je seveda tudi vse zvoženo in pohojeno, o odškodnini pa noče nikdo slišati ničesar. — Da se temu odiranju odpomore, vršil se je v nedeljo na Jesenicah shod, na katerem se je izvolil poseben odbor, da zastopa koristi kmetov.

(Ob zadnji povodnji) je splavalo v Idriji 3000 kubičnih metrov drv in 1000 kub. m. lesa po reki Idrijci. Škode je okoli 20.000 K.

(Umrl je) v Trstu g. Fran Kalister, velik slovenski mecen in rodoljub, pospeševatelj vsega, kar je narodu v blagor, dobrotnik slovenske mladine, ki je zlasti mnogo daroval za dijaško društvo „Radogoj“. Veliko zaslug si je zlasti pridobil za razvoj narodnega življenja v Trstu, kjer je bil vedno pripravljen, gmotno podpirati slovenske težnje. Pokojniku je bila sreča mila; razpolagal je z velikim imetjem in ugledom v najvišjih krogih, a ostal je vedno zvest sin svojega naroda. Bilo mu je 62 let. Večna slava njegovemu spominu!

(Češko kočjo) pod Grintovcem na Kranjskem je obiskalo letos 315 oseb, med njimi je

bilo 197 Cehov. Za to kočjo je doslej nabrala češka podružnica 9929 kron 54 vin.

(Velik javni shod) skliče v nedeljo politično društvo „Edinost“ v Trstu; na dnevnem redu bode šolsko vprašanje, v prvi vrsti glede slovenskega vseučilišča.

(Za laško vseučilišče) priredi v Trstu istodobno shod meščanstva kakor v Ljubljani za slovensko, namreč prihodnjo nedeljo. Za sedaj bodo zahtevali takojšnjo premestitev italijanskih vzporednic iz Inomosta v Trst.

(Samomor starca.) V Trstu se je za pokopališčem sv. Ane ustrelil nek 70letni starček. Kaj je bilo vzrok, da ubogi mož ni mogel več dalje čakati smrti, ni znano.

(Deklica zgorela.) Pri Sv. Magdaleni v okolici tržaški je pustila neka mati za hip otroke same pri ognju. V tem trenutku je padel eden otrok, dveletna deklica v ogenj. Na obupen krik so prihiteli ljudje in vzrli strašen prizor: Deklica je bila vsa v plamenu. Umrila je v groznih bolečinah.

(Deželnozborske volitve na Goriškem.) Volitve volilnih mož so pokazale, da zmaga v goriški okolici in v tolimskem okraju pristaši društva „Sloge“, na Krasu pa goriški naprednjaki. V skupini trgov bode tudi izvoljen najbrže naprednjak.

(Stavka na učiteljsku v Kopru.) Slovenski dijaki na učiteljsku v Kopru so pričeli stavkati, to je, sklenili so, da ne gredo toliko časa v šolo, dokler se ne odzvame učitelju D. Pribilu pouk slovenščine na zavodu, ker je postopal z njimi prestrogo.

(Za razdelitev Goriške.) Občinski odbor v Gradišču je sklenil, da se deluje za ločitev gradiščanskega okraja od Goriške in za priklapljenje s Trstom. Občinski odbor je izjavil, da se Gradiška ne udeleži deželnozborske volitve, in je izrekel nezaupnico poslancu Lenassiju. Med Gradiško in Gorico je boj radi razdelitve južnozelezniških davkov.

Dopisi.

Sv. Anton v Slov. gor. Slavno uredništvo! Nek neznani Vaš dopisnik si je v lanskem letniku stavil nalogo, prekoračiti prekrasne Slov. gorice in v Vašem cenjenem listu objavljati, kar bi bilo zanimivega. Svojo pot je nastopil pri Sv. Ani v Slov. gor. ter jo je mahnil proti jugu. Hvalil je, kar je bilo hvale vredno, a tudi grajal je, kjer je bilo potrebno. Posebno odpadnike je kaj rad pobožal. Tako je prišel do Sv. Andraža. Tukaj pa se ustavi. Kaj neki ga je splašilo, da si ni upal k Sv. Antonu? Mar se je zbal „prvega“ gospoda in „velike“ gospe ter njiju krasne tablice: „Gasthaus und Fleischhauerei?“ No, saj pa menda ni bil celo Antonjevec, da bi mu že pri tem pogledu padlo srce v hlačice. Le pogumno stopiva malo notri, a to ti povem, da o učiteljih ne bodeš ničesar vprašal, potem se „gnadlivi“ gospe hudo zameriš. Ti učitelji, ti so tejenostranski mesarski rami pri občinskih volitvah malo kri ogreli.

V dosedanji popolnoma germanski odbor spravili so tudi narodne moze, in našemu mesarčku pomagal je le „loz“ v odbor. To ti je njegovo ženkico tako razjezilo, da je g. nadučitelja osebno napadla, on sam pa se je hudoval nad njegovimi hčerkami, češ, da je to velika krivica, da oče niso dali svoje „štimo“ njemu, nemškutarju, ko vendar vedo, da je on „prvi“ v naši fari.

To sramoto si je hotel takoj pri rihtarski volitvi popraviti. Hitro je dal oznaniti, da je doma fabricirani „kožih“ cenejši, odborniku peku pa je obljubil, da bode odselej jemal vse žemlje pri njem, če bo le njega volil — in pilo in jedlo se bo vse zastonj, kdor bo njemu „štimo“ oddal.

Naši ljudje — katerim je seveda šnops več, kakor narodnost — dali so se premotiti ter so mu pomagali 18. t. m. do rihtarije. Šnops je zmagal.

Dragi kmet! Ti ne veš, kdo je največji sovražnik siromakov. A prihodnjič ti hočem povedati, kdo ubogim ljudem trdi zaslužek odtrguje — in še morda kaj o sladkem Lojzku.

Politični pregled.

(K položaju.) Razmere so se vsled skupnega razgovora vseh strank izjemno vsenemcevo zboljšale v toliko, da ategne zbornica za silo nadaljevati svoje delo, ki pa ne bo imelo dosti vpeha, ker so na dnevnem redu še vedno nujni predlogi. Vsenemci so podali nujni predlog glede burske vojne, nemški agrarci glede žitne trgovine na borzi, ki prideta oba na dnevni red, ker jih Nemci nočejo umakniti. In tako tudi slovenski in rusinski nujni predlog glede vseučilišča ostaneta na dnevnem redu. Glavno delo se vrši sedaj v proračunskem odseku, kjer so vsak dan seje; vendar je dvomljivo, da bi odsek do Božiča dovršil proračun. V vsakem slučaju bo morala zbornica še pred Božičem dovoliti vladi začasni proračun.

(Državnozbornski odseki.) Proračunski odsek je končal razpravo o direktnih davkih. Po slanec Lupul se je pritoževal o strogem izterjavanju davkov, kar posebno revnejše kmete hudo zadene. Posl. Herold zahteva preosnovo davkov, da bodo mogle dežele same pokrivati svoje potrebščine. Finančni minister je odgovarjal, da se davki niso nikjer zvišali. — Železniški odsek je razpravljal o bosanskih železnicah.

(Deželnozbornski volitve v Dalmaciji.) V volilno borbo so se podale naslednje stranke: hrvatski narodnjaki, pravaši, „čisti“ pravaši, Labi in Srbi. Žalostno je, da se hrvatski narodnjaki in pravaši niso združili, ker bi bilo to jako koristilo hrvatski stvari, tako pa nesloga samo zmešnjave dela med narodom in koristi protivniku.

(Ogrski državni zbor.) Ob priliki adresne razprave je govoril tudi hrvatski madžaron Gjurovič o hrvatsko ogrskih odnosih, a seveda na kvar Hrvatov. Tudi ministrski predsednik Szell je govoril o razmerah s Hrvatsko ter izjavil, da se praktični odnos med Ogrsko in Hrvatsko ne more pretrgati, če je Hrvatska nedotakljiv del krone sv. Štefana in tvori z Ogrsko skupaj ogrsko državo. Da bi se Hrvatska odtrgala, je nemogoče, ker se Mažari nočejo odreči posestrim dežel, ker brez njih ne morejo obstojati. Izjavil je glede zavoda sv. Jeronima, da se od hrvatskih škofov izdelani statuti ne smejo izvesti.

(Poljaki v Prusiji.) Pruska naučna uprava z vso krutostjo pritiska na Poljake na Poznanjskem, da bi zatrla njihovo narodnost. Tam so nastavljeni učitelji, ki so posebno plačani zato, da potujčujejo poljsko mladino. Te dni se je v Gnezu na Pcznanjskem pripetil nečlovešk dogodek: Tamošnje sodišče je obsodilo 21 oseb poljskega naroda, večinoma ženske, v do dve in pol letno ječo. V Vrešnu na pruskem Poljskem so namreč uvedli pouk krščanskega nauka v nemškem jeziku. Ker otroci niso hoteli ali tudi ne znali odgovarjati na nemška vprašanja, so nemški učitelji otroke zaprli v šolo in začeli neusmiljeno pretepali nedolžne poljske otroke. Stariši, ki niso mogli pričakati, da bi njihova deca došla iz šole, so se podali pred šolsko poslopje, kjer so čuli jok in stok svojih ljubljencev. Zato so udrti v šolo in razžalili šolske oblasti, vsled česar so se dogodile omenjene obsodbe. — Zoper to neusmiljeno in kruto postopanje se je dvignilo na avstrijskem Poljskem vse, kar še slovanski misli, nabirajo se darovi za obsojene žrtve, in je gališki deželni maršal grof Potocki sam daroval 2000 kron. Poljaki v Lvovu so hoteli že parkrat naskočiti nemško poslaniško poslopje, a je policija to zabranila. Vsi poljski listi se izrekajo zato, da Poljaki ne smejo več podpirati Nemčiji prijazne avstrijske zunanje politike.

(V Nemčiji) se je v torek otvoril državni zbor; drugi teden začne že z razpravo o načrtu novega carinskega tarifa.

(Grško.) Vsled dijaških nemirov je odstopilo ministertvo; vlado je nastopil sedaj nov kabinet, kateremu načeljuje Zaimis. Nemiri dijakov so ponehali.

(Rusija) zida novo železnico od Oregrada do Tačkenda, kjer se združi z že obstoječo srednjeazijsko železnico. Dolga bode nova proga 1880 kilometrov; ta železnica bode velikanske važnosti, ker bo vezala ruska ozemlja v srednji Aziji z notranje-ruskimi železnicami ter na ta

način ponesla ruski vpliv na skrajne meje osrednje Azije, kamor ne seže vpliv nobene druge oblasti.

(Anglija.) V državnih blagajnah je vse prazno. Letošnje leto od aprila sem izkazuje okrog 50 milijonov funtov šterlingov primanjkljaja. Iz tega je razvidno, koliko je že pogoltnila vojna z Buri. Vlada je v hudih škripah in išče, kje bi dobila novih virov, odkoder bi se iztekal denar v državne blagajne.

(Vojna v južni Afriki.) Vrhovni poveljnik Burov, Botha, ima vkljub temu, da Angleži vedno poročajo, koliko burskih poveljnikov so že ujeli, še štiri generale, namreč Delareya, ki se bojuje na zapadu in jugu Pretorije, Ben Vilj sena, Hertzoga in Deweta. Vsak teh generalov ima pod seboj 800—2000 mož. — Dne 20. t. m. so Angleži zopet doživeli občuten poraz pri Vil lersdopru, kjer so namreč Buri zasedli nek holm. Angleški major Fischer pa je tudi hotel zasesti ta holm in je začel prodirati proti njemu Kar ga napadejo Buri od dveh strani, napravijo med Angleži grozno zmešnjavo, njihovi konji spuste se v beg Buri ujamejo ves oddelak, ki je štel 350 mož. Major Fischer in eden stotnik sta bila smrtno-nevarno ranjena. Ko je prišel na pomoč angleški poveljnik Remington s svojo armado, je našel na mestu le še zadnjo bursko stražo in angleške ujetnike, ki so jih Buri oprostili. Ujel je samo ranjenega burakega vodjo Buysa.

Razne stvari.

(Trgovina v Rusiji.) Iz Rusije izvozilo se je v prvi polovici tega leta za 318.902.000 rubljev trgovskega blaga, lani izpeljalo se je v istem času za 285.396.000 rubljev blaga. Več nego v lani eksportiralo se je žita in petroleja.

(Koliko se je lani pokadilo v Avstriji.) Lani se je v Avstriji pokadilo 1.286.715.020 v Avstriji izdelanih smok, za kar se je izkupilo 86.500.724 kron. Cigaret se je prodalo 2.885.252.328, za kar se je izkupilo 45.447.387 kron. Največ se je prodalo drama cigaret (1.403.952.692), za drama cigaretami se je pa največ prodalo šport cigaret.

Imenik

darovalcev ob priliki smrti o. kr. davčnega kontrolorja g. Josipa Ivančiča v Ljutomeru
namesto venca za družbo sv. Cirila in Metoda:
Fran Čeh, učitelj 2 K, Fran Sever, tržan 10 K, dr. Kreft, okr. zdravnik 4 K, Fran Schneider, nadučitelj 2 K, dr. Rosina, dež. poslanec 10 K, Jos. Mihalič, kaplan 3 K, Tone Cimerman, tržan 1 K, Martin Čagran, urar 2 K, Anton Ludvik, ključavničar 40 v, Fran Repič, trgovec 1 K, Jože Rajh, ekonom 1 K, Karol Mavrič, učitelj 1 K, Lasbacher, učitelj 1 K, Janko Ozmeč, učitelj 1 K, Josip Velmar, mizar 40 v, Janko Dijak, tržan 60 v, Eric Dijak, tržan 60 v, Anton Herzog, nadučitelj 40 v, Ivan Brancič, krojač 1 K, Janko Karba, učitelj 1 K, Fran Sršen, trgovec 1 K, dr. Grossmann, odvetnik 10 K, Ivan Kukovec, tržan 4 K, Anton Misja, posojilnični uradnik 4 K, Kolarič, mesar 2 K, Jakob Volovec, trgovec 1 K, Fran Zacherl, učitelj 1 K, Alojz Vrščič, trgovec 1 K, Alto Huber, trgovec 1 K, Fran Rižnar, klepar 1 K, Matija Kocuvan, o. kr. uradnik 2 K, Martin Karba, sedlar 50 v, Skrlac, učiteljica, sv. Miklavž 1 K, Marija Sršen, tržanka 1 K, Matilda Grossmann, soproga odvetnika g. dr. Grossmanna 2 K, Fran Razlag, lončar 1 K, Fran Puconja, kmet na Cvenu 1 K, Lenc, trgovec 2 K, Erna Razlag, učiteljica 5 K, Anton Srabocan, kaplan 2 K, Alojz Rajh, tržan 1 K, Ivan Vavpotič, tržan 1 K, Loparnik, sodar 40 v, Bogomir Fekonja, krojač 1 K, Peter Skuhala, župnik 1 K, Ferdo Cjuba, kaplan 1 K, Fran Magdič, posestnik 1 K, Josip Mursa, tovarnar 3 K, Ivan Kryl, realni učitelj 1 K, Marko Čanjko, kmet 1 K, Heric, posestnik 40 v, Josipina Vessner, učiteljica 1 K, Fran Čeh še kot dodatek 30 v, skupaj torej 100 kron.

NB. Drugi časniki se prosijo za ponatis!

Meblirana soba

v I. nadstropju Rotovške ulice (Rathhausgasse št. 14), je takoj oddati.

Veliko izbor igrac, miklavžev, parkelnov in galanterijskih predmetov za sv. Miklavža dan

(308) 3—2 priporoča

P. Kostič v Celju.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“
Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbori.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Velika izbor železnih peči in travniških bran!

Neštevilčno zahvalnih pisem vsakomur na razpolago.

POMADA IZ LILIJ

Brez olja in masti. Podeljuje licu fino in mlado polt in koži beli lesk; z njeno uporabo izginejo solnčne pege in zakažni črvi brez sledi.
Cena 3 fenkom 4 K; 4 K pošto proti predplačilu

Vse žr.

ločne boleti, težko prebavo, zlasti pri po- manjkanju teka, riganju in drugih žr. ločnih slabostih, pri krču in prenapetem želodcu, zaslinjenju, navalo krvi v glavo (kongestije), boleznih črev, potem kašelj, prsna bolezen in zamažnost, zobobol, gliste, zlatenico in zlato žilo ozdravlja

ANTIRHEUMIN-MAZILO

proti protinu, trganju v rokah in nogah. Cena 1 steklenici 2 kroni 40 vinarjev, 2 steklenici 4 krona, 4 steklenice 6 kron 40 vinarjev s poštino, ako se denar naprej pošlje

življenski balzam „SALVATOR“

Čisti kri ter je brezpogojno naj-člšše domače sredstvo za vse mogoče notranje in zunanje boleti, odstranjuje nečiste sokove in s tem daljša življenje.

življenje. — Zdravi vse mogoče, tudi stare rane, ter še mnoge druge boleti, kakor je to na vsakem steklenici pri-loženem navodilu razvidno. Cena ovoj 12 flašic 5 K, 24 flašic 9 K, 48 flašic 16 K, brez poštine, ako se denar pošlje naprej „Salvator“-le-karni v V-raždin.

dr. Concilijs
INJECTIO
== VEGETABLE
Stev. I, II, in III, ter
CAPSULE VEGETABLE
za tajne boleti.

Naročila

naj se pošiljajo na glavno skladišče

FR. RIEDLA

lekarna pri SALVATOR-ju

V ARAŽDIN (Hrvatsko).

Najboljša domača sredstva.

Zahvala.

Tukajšnji učitelj gosp. S. Strenkl je izročil podpisani šolskemu vodstvu v korist revni šolski mladini znesek 20 kron. Za ta blagohotni dar se blagemu darovalcu v imenu šolske mladine prav lepo zahvaljuje:
Šolsko vodstvo v Središču.

Glavni zastop banke „SLAVIJE“

(408) 5-1

v Celju

je sedaj v hiši strugarja Štadlerja, Kovaska ulica (Schmiedgasse) št. 5 v prvem nadstropju, poleg hiše nekdanjega živinozdravnika Volovška ter za hišo klubčarja Chiba blizu nove železninske trgovine g. Petra Majdiča.

Učenec

z dobrimi šolskimi spričevali poštenih staršev, se sprejme takoj v trgovini Anton Oslak-a na Ponikvi ob juž. žel.
(403) 2-2

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s povzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Naznanilo in priporočilo.

Sl. občinstvu vjudno javim, da sem prevzel gostilno „pri lastovki“ (zur Schwalbe) v Gaberjih pri Celju

in da bodem isto v zvezi z g. Štefan Strašekom vodil nadalje.

Priporočam se za mnogobrojen obisk in jamčim za izborna postrežbo glede pijače kakor tudi kuhinje. Točila se bodo najboljše domača vina in marcno pivo.

Z velespoštovanjem

(402) 2-2

Matevž Sinkovič.

Naznanilo.

Anton Kolenc, trgovec v Celju, naznanja, da kupuje
— suhe gobe —

še v tem mesecu in do konca decembra; kdor jih še ima, naj jih sedaj prinese, ker pozneje se ne bodo več jemale. Vse druge deželne pridelke, kakor fižol, oves, pšenico, rž, ječmen, laneno seme, predivo, orehe, jabolka, hruške itd., sploh vse deželne pridelke pa po (404) 6-2 dnevni ceni sedaj kakor tudi naprej.

V pivovarnah v Žaleu in Laškem trgu

se dobijo

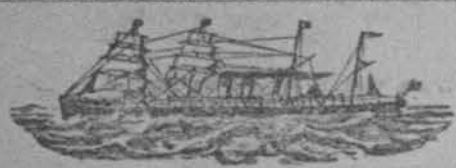
(406) 6-2 **tropine**

in sladni odpadki (mekine) za živino krmiti.

Vožne karte in tovarni listi v

AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Najprimernejša božična in novoletna darila

v zlatu in srebru po jako nizkih cenah priporoča

RAFAEL SALMIČ

urar in prodaja zlatnine v Celju, „Narodni dom“.

Velika zaloga jeklenih, nikelnastih, srebrnih, tula in zlatih žepnih ur. Prstane, uhane, zapestnice, priveske, svetinje, križce, medaljone, vsakovrstne verižice za okoli vratu, lognon, kratke in dolge za dame in gospode.

Žlice, nože, vilice, tabatiere, nastavki za sadje, cvetlice, vizitnice itd. Velika zaloga optičnih predmetov: očala, naočniki, toplomeri, aneroidi maksimal-toplomeri, tehtnice za vino, žganje, mošt, mleko itd.

Velika izber stenskih ur, budilk in ur z nihalom, najnovejše in najboljše. Pošteno in dobro blago, vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Dveletna garancija za vsako prodano uro.

Nikelnaste ure	od gl. 3.—	naprej.
Srebrne ure	„ 5.—	„
Tula ancre s tremi pokrovi	„ 10.—	„
Zlate urice za dame	„ 13.—	„
„ ure za gospode	„ 20.—	„

Pancer-verižice iz pristnega srebra po 6 kr. gram.

231 25-21

Popravila ceno in zanesljivo.

Kuverte priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvornih zavitkih).